Ville Kajala

Lausunto
22.11.2021

Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

Viite: E 120/2021 vp

EU:n kestävän rahoituksen taksonomiaan liittyvä ilmastoa koskeva delegoitu säädös

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Keskuskauppakamarin lausuntoa valtioneuvoston E-selvityksestä, joka käsittelee komission delegoitua säädöstä, jolla määritellään EU:n kestävän rahoituksen taksonomian ilmastoon liittyvät tekniset arviointikriteerit (E 120/2021 vp). Lausuntonaan Keskuskauppakamari esittää kunnioittavasti seuravan.

EU:n kestävän rahoituksen taksonomialla luodaan luokitusjärjestelmä ympäristön kannalta kestävinä sijoituskohteina pidettäville taloudellisille toiminnoille. Taksonomia-asetuksen ensisijaisena tavoitteena on lisätä sijoittajien luottamusta ja tietoisuutta ympäristön kannalta kestäviksi markkinoituihin sijoituskohteisiin sekä estää ns. viherpesuun liittyviä ongelmia. Vaikka taksonomia-asetus liittyykin ensisijaisesti finanssimarkkinoiden toimijoiden ja pörssiyhtiöiden tiedonantovelvollisuuksiin, se voi jatkossa vaikuttaa myös yritysten rahoituksen hintaan sekä yksityisen ja julkisen rahoituksen saatavuuteen. Tässä suhteessa on tärkeää, että taksonomiakriteeristö on ennakoitava ja mahdollisimman johdonmukainen muun EU-lainsäädännön kanssa.

Keskuskauppakamari tukee E-selvityksessä esitettyä Suomen kantaa. Keskuskauppakamari pitää tärkeänä, että tekniset arviointikriteerit ovat ymmärrettäviä, helppokäyttöisiä, yksitulkintaisia ja teknologianeutraaleja. Kriteerien ei tulisi myöskään luoda ristiriitaa olemassa olevan EU-lainsäädännön kanssa. Keskuskauppakamari yhtyy E-selvityksessä esitettyyn Suomen kantaan myös siinä, että vesivoimaa ja bioenergiaa ei tulisi kohdella eri tavoin kuin muita vähäpäästöisiä energiamuotoja ja että ydinenergiaa koskevat tekniset arviointikriteerit olisi tullut myös sisällyttää ilmastoa koskevaan delegoituun säädökseen.

Taksonomia-asetuksessa ja siihen liittyvässä rahoitussektorin tiedonantovelvoiteasetuksessa säädetään finanssimarkkinoiden toimijoille velvollisuus antaa tietoja siitä, missä määrin niiden rahoitustuotteet kohdistuvat taksonomia-asetuksen mukaisiin ympäristön kannalta kestäviin taloudellisiin toimintoihin. Pörssiyhtiöiden, joilla on yli 500 työntekijää, on puolestaan raportoitava, mikä osuus niiden liikevaihdosta, toimintakuluista ja investoinneista kohdistuu taksonomia-asetuksen mukaisiin toimintoihin. Keskuskauppakamari kiinnittää huomiota siihen, että pörssiyhtiöiden osalta raportointivelvollisuus on ehdotetun kestävyysraportointidirektiivin (U 29/2021 vp) mukaan laajenemassa käytännössä kaikkiin pörssiyhtiöihin sekä suuriin listaamattomiin yrityksiin. Lisäksi taksonomialla ja siihen liittyvillä raportointivelvoitteilla on sen suoraa soveltamisalaa laajempi välillinen vaikutus, kun taksonomia-asetuksen mukaisesti raportoivat yritykset keräävät raportointiin tarvittavia tietoja koko arvoketjustaan. Tämä korostaa entisestään tarvetta ymmärrettäville, helppokäyttöisille ja yksitulkintaisille arviointikriteereille.

Keskuskauppakamari kiinnittää huomiota myös siihen, että taksonomia-asetuksen mukaisia raportointivelvollisuuksia on määrä soveltaa ilmastokriteeristön osalta 1.1.2022 alkaen. Tak-

sonomia-asetuksen mukaan komission olisi tullut antaa ilmastoa koskeva delegoitu säädös jo 31.12.2020 mennessä, jolloin yrityksillä olisi ollut riittävästi aikaa varautua raportointiin. Tilanne, jossa komission delegoidun asetuksen voimaantulo ratkeaa vasta vajaa kuukausi ennen raportointivelvoitteen voimaantuloa, on erittäin epätoivottava. Yritykset joutuvat käytännössä hakemaan tietoja takautuvasti, mikä lisää sääntelyn noudattamisesta aiheutuvia kustannuksia ja hallinnollista taakkaa. Vastaava tilanne on näillä näkymin valitettavasti toistumassa myös taksonomia-asetuksen neljää muuta ympäristötavoitetta koskevien teknisten arviointikriteerien osalta. Sääntelyn omaksumiselle jäävän lyhyen ajan ja tietojen takautuvan hakemisen takia on todennäköistä, että raportointiin tulee alkuvaiheessa liittymään epätarkkuuksia ja tulkinnanvaraisuutta. Keskuskauppakamari pitää siksi tärkeänä, että valvontaviranomaiset ottavat tarkempien säännösten myöhäisen voimaantulon huomioon mahdollisia raportointivelvoitteisiin liittyviä virheitä tai laiminlyöntejä arvioidessaan.

KESKUSKAUPPAKAMARI

Ville Kajala
johtava asiantuntija